גוט שבת אלע אידן. יעצט אז מיר האלטן "לבוד" צום שמחת תורה קענען מיר נאכאלס ארייננכאפן אין די השפעות טובות פונעם יום טוב. איז לאמיר יעצט ענדיגען דעם מעשה וואס ווייזט אויף דער קלויזענבארגער רבינ'ס הייליגע עבודה אין די יום טוב.

המשך פון פאריגע אויסגאבע... באין ברירה האט מען געדארפט ברענגען דעם רבין צו דעם קליניק. די חסידים האבן מורא געהאט וועגן די סעלעקציע וואס האט געדארפט אנהייבן אין די קליניק. אבער יעצט האבן זיי גארנישט געקענט טון. זיי זענען צוריקגעגאנגען צום ארבעט. חוץ דעם וואס זיי האבן נישט געוואוסט וואס וועט זיין מיט זייער רבין, זענען זיי אויך צובראכן געווארן אז זיי האבן געדארפט ארבעטן אין דעם טאג ווען זיי פלעגן זיך אזוי שטארק פרייען צו זען זייער רבי טאנצן מיט דער תורה אין קלויזענבארג אינדערהיים נאר עטליכע יארן פריער.

זיי האבן געארבעט דעם גאנצען טאג ביז זיי האבן געהערט דעם פייף פון די סירענער וואס האט זיי מודיע געווען אז זיי מעגן אויפהערן צו ארבעטן. אויפן וועג צוריק צו דעם באראק, האבן אפאר חסידים זיך אונטערגעגנבעט פון די גרופע און זיי זענען געגאנגען צו דעם קליניק צו זען וואס טוט זיך מיט דעם רבין. זיי האבן נישט געוואוסט וואס זיי גיין טרעפן.

זיי זענען ארומגעגאנגען שטילעהייט אין דעם קליניק, באקוקן יעדען צימער כדי צו טרעפן זייער טייערן באליבטן רבין. פלוצלינג האבן זיי זיך אלע אפגעשטעלט. זיי זענען אנגעקומען צו דעם צימער וואו דער רבי האט געדארפט זיין. זיי האבן ארייגעקוקט דורך דעם צעבראכענע פענסטער און זיי האבן נישט געגלייבט וואס זיי האבן זען. אין מיטן דעם שטוב איז געשטאנען א בענקל, וואס איז געווען אזוי ווי א בימה. אויף דער "בימה" איז געווען וואס איז איבערגעבליבן פון א משניות פון סדר מועד. ארומטאנצן דעם "בימה" איז געווען זייער הייליגער רבי. זיין פנים האט געשיינט מיט שמחה בשעת ער האט געטאנצט די הקפות. עס איז נישט געווען דארט קיין טאטעס וואס האבן אויפגעהויבן זייער קינדער צו זען דעם הייליגען רבין, און עס איז נישט געווען דארט חסידים וואס האבן זיך געשטיפט צו האבן א גוטע בליק. אבער די שמחת התורה איז יא געווען!

ב"ה אז דער קלויזענבארגער רבי האט איבערגעלעבט דער מלחמה און ער האט זוכה געווען אויפצובויען זיין חסידות נאכאמאל. און ער האט ב"ה אויך זוכה געווען צו טאנצען אין שמחת תורה ארומגענומען מיט זיין חסידים.

דאס וואס דער רבי האט זיך געפרייט אזוי שטארק אין שמחת תורה ווייזט אונז א שטארקע מוסר השכל. חוץ דעם וואס עס ווייזט אויף דעם מסירת נפש פונעם קלויזענבארגער רבין, אבער, דער מעשה טוט אונז אויך מחזק זיין אין דעם ענין פון לימוד התורה.

יעצט אז מען פרייט זיך מיט דעם תורה זאל מען געדענקען אז יעדער איינער דארף קובע עתים לתורה זיין לויט זיין מעגליכקייט. אזוי ווי מיר ליינען אין פסוק דריי מאל יעדען טאג, "...ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך." ד"ה מען זאל כסד רעדן דברי תורה אינדערהיים, אויפן וועג, ווען מען לייגט זיך אראפ שלאפן ביי נאכט און ווען מען שטייט אויף אינדערפרי. און דוד המלך ע"ה זאגט אונז וועגן א צדיק אז "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה." ד"ה, ער האט חשק צו תורה, און ער טראכט פון תורה טאג און נאכט.

חז"ל זאגן אז ווען א איד קומט ארויף צום בית דין של מעלה פרעגט מען אים: "קבעת עתים לתורה?" (שבת לא.) דער של"ה הקדוש ברענגט אז איינער וואס איז טרוד על המחיה ועל הכלכלה דארף לערנען תורה "בכל העיתות שהוא פנוי מעסקיו וצרכיו." יעדע רגע וואס ער איז נישט עוסק אין פרנסה. (מסכת שבועות - פרק נר מצוה יא)

הרה"ג ר' משה פיינשטיין זצ"ל פלעג מסיים זיין משניות יעדען יאר נאר פון די משניות וואס ער האט געלערנט ווען ער האט צוזאמענגעלייגט זיין טלית און תפילין! מען זעט פון דעם וויכטיגקייט פאר יעדער איינער צו לערנען תורה ווי מער עס איז שייך.

די וואך הייבט מען אן די הייליגע תורה מיט פרשת בראשית. וועגן דעם מוזן מיר עפעס רעדן וועגן דער פרשה, אפילו דער עולם איז נאכאלס איבערגענומען מיט גרויס שמחה פון די הייליגע ימים טובים. איז לאמיר יעצט דערציילן א קורצע מעשה אויף די פרשה, און דעמאלט גיין מיר ארויסנעמען פען דעם מעשה א מוסר השכל וואס וועט אונז אי"ה באגלייטן דעם גאנצע יאר דורך אלע קומענדיגע פרשיות.

ווען דער בעל התניא זצ"ל איז איינגעשפארט געווארן אין תקנ"ח דורך דעם צאר ימ"ש'ס פאליציי, האבן זיי אים געלייגט אין תפיסה אין ס. פעטערסבארג. די רעגירונג האט אים געמשפט צום מוות ל"ע צוליב זיינע "אויפשטאנד" קעגען דער מדינה. פארשטייט זיך אז דאס איז אלעס געווען סתם אן עלילה, א בלבול.

איין טאג האבן זיי אריינגעשיקט דער הויפט פון דעם רוסישען פאליציי כדי אויסצופרעגן דעם רבין וועגן זיינע "מרד" במלכות. דער אפיסער האט מען געהאלטן פאר א קלוגער מענטש. ווען דער אפיסער איז אריינגעקומען אין דעם שמוציגען צימער וואו זיי האבן געהאלטן דעם רבין, האט ער גלייך געזען אז ער האנדעלט זיך נישט מיט קיין פשוטער מענטש.

כאטש ער איז געווען א גוי, איז דער אפיסער אביסל באקאנט געווען מיט פסוקים פון דער תורה. דער אפיסער האט געזאגט פארן רבין: "איך האב א שאלה אויף תנ"ך וואס איך וויל דיך פרעגן. זענט איר גרייט מיך צו ענטפערן?"

"פרעג דיין שאלה..." האט דער רבי געענטפערט דעם ערל.

"ביטע זיי מיך מסביר דעם באדייטונג פונעם פסוק 'ויקרא ה' אלקים אל האדם ויאמר לו איכה.' צו דען האט ג-ט נישט געוואוסט וואו אדם איז געווען?"

"גלייבט איר..." האט דער רבי אנגעהויבן צו זאגן, "אז די תורה איז נצחיות און עס איז אמת און שייך פאר יעדען דור פאר יעדען מענטש?"

"יא, איך גלייב אזוי," האט דער גויאישער אפיסער געענטפערט.

"דאס... איז דער פשט פונעם פסוק: יעדע רגע אין א מענטש'ס לעבן רופט אים אן א קול פונעם אייבערשטער און פרעגט אים דער אייבערשטער, 'איכה – וואו ביסטו? ווי האלסטו אין די וועלט?... טראכט איר..." האט דער רבי געזאגט ווייטער פארן אפיסער וואס איז געשטאנען מיט אן אפענע מויל צוהערן די הייליגע ווערטער פונעם צדיק. "איר, למשל, האט געלעבט כך וכך יארן אויף די וועלט," האט דער רבי געזאגט אויסרעכענדיג פונקטליך דעם עלטער פונעם אפיסער, "וואס האט איר געטון מיט די יארן? זענט איר געווען גוט צו אנדערע מענטשן אין די יארן וואס איר האט געלעבט ביז יעצט?"

דער אפיסער איז געווארן איבערגענומען מיט דעם חכמה פונעם צדיק. ער האט געקלאפט אויף דעם הייליגן אקסעל פונעם רבין און ער געזאגט "בראוואו!" (יישר כחך!)

נאך עטליכע מאל רעדן מיטן רבין, איז דער אפיסער געגאנגען צו דעם צאר אליינס זאגענדיק אז לכאורה האבן זיי נישט געהאט דעם ריכטיגען מענטש ווייל אזא חכם קען נישט זיין שולדיק! שפעטער האט זיי ב"ה אויסגעלייזט דעם רבין.

מען קען ארויסנעמען צוויי לימודים פון דער מעשה. איינס איז דעם פשוטן מוסר וואס דער בעל התניא האט געזאגט, ד"ה, א איד דארף כסדר מתבונן זיין אויף זיין רוחניותדיגע מדריגה אין לעבן. צווייטענס, דארפן מיר געדענקן אז יעדע ווארט אין די הייליגע תורה איז נצחיות און איז שייך אין אונזער לעבן, און אלעס קומט אונז צו לערנען עפעס וועגן דעם ריכטיגען וועג אין לעבן. דורך ארויסנעמען די צוויי נקודות פון דעם מעשה, בצירוף געדענקען דעם מעשה מיט דעם קלויזענבארגער רבין, וועלן מיר אלע זוכה זיין צו שפירן דעם שמחת התורה דורך דעם גאנצן יאר. גוט שבת אלע אידן.

לע"נ אברהם בן ליפא ע"ה • נתרם לרפו"ש של שאשא מלכה בת גאלדא ור' מרדכי מענדל בן ציפורה יוטא
לע"נ עמרם בן שמעון ע"ה

כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו (שבת קיח:)

לנדב דף זה לרגל שמחה או אירוע אחר, נא להתקשר למחבר מתתי' וואלפבערג 3234–362 (845)